

Vår ref. 26/23738 - 1
Saksbehandler Kari Riis Olesen
Dato 05.10.2026

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
117/26	Bystyret	15.10.2026

Høringssvar - Særordning for ukrainere

Kommunedirektørens innstilling

Bystyret slutter seg til kommunedirektørens vurdering og avgir følgende høringssvar til Arbeids- og inkluderingsdepartementet:

1. Ordningen om overgang fra midlertidig kollektiv beskyttelse til oppholdstillatelse for fordrevne fra Ukraina forutsetter dokumentert arbeidsinntekt de siste 12 månedene og er å anse som selvforsørget. Inntektskravet bør utformes slik at personer med stabil tilknytning til arbeidslivet ikke faller utenfor utelukkende fordi de arbeider i lavtlønnsyrker, deltid eller har varierende inntekt. Skien kommune legger til grunn at departementet fastsetter et nivå som er realistisk å oppnå for personer i ordinært arbeid, samtidig som formålet med ordningen ivaretas. Videre må inntektskravet legges på et nivå som begrenser risikoen for behov for supplerende økonomisk sosialhjelp. Dette tilsier minimum et nivå i øvre sjikt av forslagene.

Skien kommune mener at høringsnotatet ikke i tilstrekkelig grad belyser de langsiktige dilemmaene forslaget reiser. En særordning kan styrke norsk arbeidsliv ved å beholde og tiltrekke arbeidskraft, og bidra til bedre integrering og selvforsørgelse. Samtidig kan den svekke Ukrainas tilgang på unge og arbeidsføre personer som vil være viktige for gjenoppbyggingen av landet. Ordningen vil også kunne bidra til å øke Norges attraktivitet for fordrevne som søker midlertidig kollektiv beskyttelse. Kommunen etterlyser en grundigere vurdering av hvilke konsekvenser denne ordningen kan føre til.

Avslutningsvis mener Skien kommune at begrunnelsen knyttet til departementets ønske om å begrense framtidig ressursbruk i utlendingsforvaltningen ikke hører hjemme i denne sammenheng.

Bakgrunn for saken

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har sendt på høring et forslag til særordning for overgang til annen oppholdstillatelse på grunnlag av arbeid for fordrevne med kollektiv beskyttelse, jf. vedlagte høringsnotat.

Særordningen foreslås regulert i en midlertidig lov og skal gjelde personer i Norge med midlertidig kollektiv beskyttelse.

Den midlertidige loven om oppholdstillatelse for fordreven i arbeid og selvforsørget foreslås å gjelde for;

- fordrevne som har gyldig tillatelse etter utlendingsforskriften § 7-5a senest før 17. september 2026,
- fordrevne som er i et ansettelsesforhold,
- fordrevne som har hatt arbeidsinntekt tilsvarende 2,8 eller 3 ganger grunnbeløpet i folketrygden i løpet av de siste 12 månedene, og
- fordrevne som ikke har sonet eller er ilagt straffeller særreaksjoner i Norge, eller har begått straffbare handlinger som kan medføre utvisning etter utlendingsloven §67. første led bokstav d og e.

Bakgrunnen for forslaget er at mange ukrainere over tid har etablert seg i Norge og fått tilknytning til arbeidslivet. Departementet ønsker å legge til rette for at personer som er i arbeid og oppfyller nærmere fastsatte vilkår, kan gå over til en arbeidsbasert oppholdstillatelse. Formålet er å stimulere til arbeid og selvforsørgelse og å gi større forutsigbarhet for den enkelte og for arbeidsgivere. Departementet legger også til at en eventuell framtidig individuell behandling av et stort antall asylsøknader vil være svært ressurskrevende for utlendingsforvaltningen.

Fra 2022 til juni 2026 ble 93 954 fordrevne med midlertidig kollektiv beskyttelse bosatt i norske kommuner, hvorav 404 i Skien. I samme periode bosatte Skien kommune totalt 531 personer. Fordrevne med kollektiv beskyttelse utgjorde dermed 76,1 prosent av bosettingene denne perioden.

Tilsvarende ordninger i andre europeiske land

Høringsnotatet viser til at flere europeiske land legger til rette for overgang fra midlertidig kollektiv beskyttelse til mer varig opphold. Dette følger av oppfordring fra Rådet for Den europeiske union om at medlemslandene bør etablere overgangsløsninger før den midlertidige beskyttelsen opphører.

Ordningene er utformet på ulike måter. De kombinerer i varierende grad krav til selvforsørgelse med overgangsregler knyttet til oppholdstillatelse og asylsøknad. En nærmere omtale finnes på side 15–18 i høringsnotatet.

Spørsmål til høringsinstansene:

Departementet ber høringsinstansene om innspill til hvilket nivå inntektskravet for hovedpersonen bør fastsettes på.

Spørsmålet besvares under sammen med kommunens vurdering av sentrale dilemmaer i saken knyttet til Norges behov for arbeidskraft, Ukrainas behov for at fordrevne vender tilbake når forholdene tillater det, og departementets ønske om å begrense framtidig ressursbruk i utlendingsforvaltningen.

Skien kommunes høringssvar omhandler ikke de juridiske sidene ved forslaget, som klageadgang og innholdet i den foreslåtte midlertidige loven «*Midlertidig lov om overgang til annen oppholdstillatelse*

på grunnlag av arbeid for fordrevne med kollektiv beskyttelse». Dette forutsetter vi blir ivare tatt av andre høringsinstanser som har bedre forutsetninger for å gå inn i tematikken.

Høringsfristen er kort, seks uker, og siden den berører både integrerings-, arbeids-, utlendings- og kommunalpolitiske spørsmål gir den begrenset tid til administrativ utredning og politisk behandling, som igjen begrenser kommunenes mulighet til å foreta en bred og grundig behandling før høringssvaret avgis. Det er hentet inn innspill fra NAV, Kvalifiserings- og Integrerings enheten (KIE) og Næring i forberedelsene til denne saken.

Saksfremstilling

Vurdering av inntektskravet for hovedpersonen

Ordningen om overgang fra midlertidig kollektiv beskyttelse til oppholdstillatelse forutsetter dokumentert arbeidsinntekt de siste 12 månedene og at man anses som selvforsørget. Regjeringen tenker inntektskravet utformet slik at personer med stabil tilknytning til arbeidslivet ikke faller utenfor utelukkende fordi de arbeider i lavtlønnsyrker, deltid eller har varierende inntekt.

For en hovedperson uten medfølgende familie ligger de foreslåtte nivåene på 2,8 eller 3 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Grunnbeløpet i folketrygden er pr. 1. mai 2026 på kr 136 549. Det foreslåtte nivået er høyere enn det ordinære underholdskravet ved generell søknad om oppholdstillatelse, som på 2,5 G, beregnet utfra inntekt de siste 12 månedene.

Skien kommune legger til grunn at departementet fastsetter et nivå som er realistisk å oppnå for personer i ordinært arbeid, samtidig som formålet med ordningen ivaretas. Videre tillegges det at kravet må være på et nivå som begrenser risikoen for behov for supplerende økonomisk sosialhjelp.

Nøkkeltall til saken

Tema	Tall	Kommentar
Sysselsatte fordrevne ukrainere i arbeidsfør alder, juli 2025 (Norge)	41 %	Andelen som var registrert i arbeid.
Sysselsatte fordrevne ukrainere i arbeidsfør alder, juli 2026	48 %	En økning på 7 prosentpoeng fra juli 2025.
Foreslått inntektskrav 1 - selvforsørging	2,8 G tilsv. 382 337 kr/år	Alternativ for å kvalifisere for arbeidsbasert opphold.
Foreslått inntektskrav 2 - selvforsørging	3 G tilsv. 409 647 kr/år	Departementets alternativ 2 for å kvalifisere for arbeidsbasert opphold.
Inntektskrav med medfølgende familie - selvforsørging	3,2 G tilsv. 436 957 kr/år	Foreslått nivå tilsvarer kravet i ordinære familieinnvandringsaker.
Tid før tillatelsen kan gi grunnlag for permanent opphold	3 år	Forutsatt at øvrige vilkår for permanent opphold er oppfylt.

Kilde: www.regjeringen.no

Dilemma i saken

Forslaget om å gi fordrevne fra Ukraina med midlertidig kollektiv beskyttelse mulighet til å få oppholdstillatelse på grunnlag av arbeid utløser flere dilemmaer. Fra kommunens synspunkt kan forslaget blant annet bidra til å:

- styrke insentivene til arbeid, selvforsørgelse og varig tilknytning til arbeidslivet
- gi større forutsigbarhet for den enkelte og for arbeidsgivere.
- styrke bemanningsbehov og bidra positivt til integrering og deltakelse i næringslivet.

- føre til mangel på arbeidskraft dersom mange senere vender tilbake til hjemlandet.
- øke attraktiviteten om midlertidig kollektiv beskyttelse i Norge og dermed øke pågangen.
- svekke forutsetningene for retur til Ukraina når behovet for beskyttelse opphører.
- medføre økonomiske konsekvenser for kommunene dersom inntektskravet ikke dekker det som skal til for selvforsørgelse og utløser behov for økonomisk sosialhjelp.

At ordningen foreslås regulert i en midlertidig lov, understreker at den er knyttet til den særskilte situasjonen for fordrevne med kollektiv beskyttelse, og at løsningen er ment å være tidsavgrenset.

En særordning kan styrke integreringen og gi større forutsigbarhet for personer som allerede er etablert i Norge. Den kan også være positiv for arbeidsgivere og kommuner som har behov for arbeidskraft i møte med en aldrende befolkning. Samtidig kan ordningen redusere Ukrainas mulighet til å få tilbake unge og arbeidsføre personer, som vil være viktige i gjenoppbyggingen av landet. Skien kommune mener derfor at forholdet mellom Norges integrerings- og arbeidskraftbehov og Ukrainas framtidige behov burde vært grundigere vurdert i høringsnotatet der det blant annet fremkommer at dette kan dreie seg om opp mot 14 000 personer.

Perspektiv	Negativ	Nøytral	Positiv	Ikke relevant
Konsekvens for klima på kort og lang sikt		X		
Konsekvens for miljøet på kort og lang sikt		X		
Økonomiske konsekvenser i et langt perspektiv		X		
Konsekvens for folkehelsen			X	

Vedlegg: [Høringsnotat fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet](#)